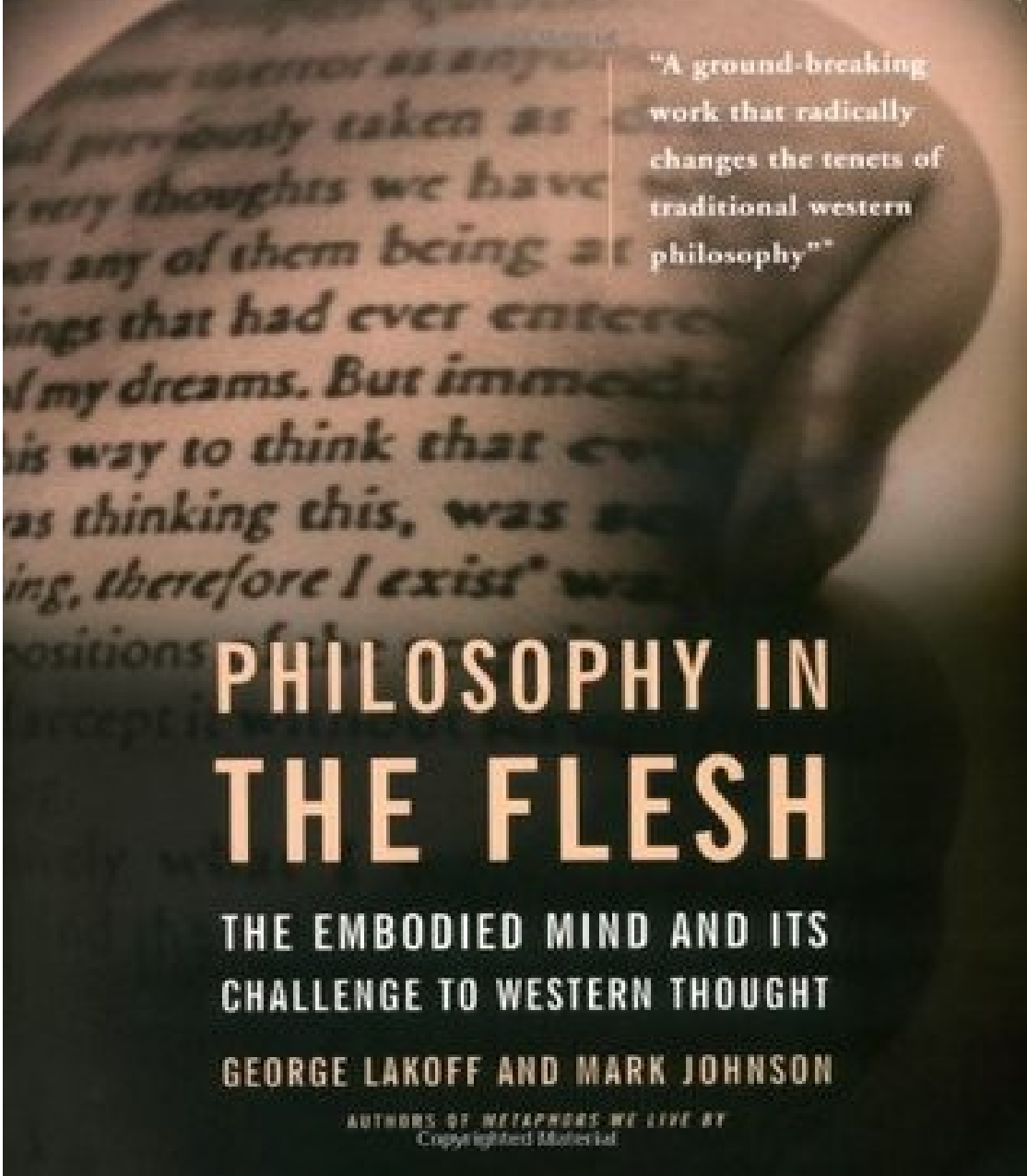


# **G. Lakoff o objektivismu a experientialismus**

**Radim Šíp**







"A ground-breaking work that radically changes the tenets of traditional western philosophy"

# PHILOSOPHY IN THE FLESH

THE EMBODIED MIND AND ITS CHALLENGE TO WESTERN THOUGHT

GEORGE LAKOFF AND MARK JOHNSON

AUTHORS OF METAPHORS WE LIVE BY  
Copyrighted Material

# Mark Johnson + George Lakoff

*Philosophy in the Flesh: The Embodied Mind and its Challenge to Western Thought / Filozofie tělem oděná: Výzvy vtělesněné mysli pro západní myšlení*

- filozofie není odtělesněná, není abstraktním myšlením
- základní myšlenky filozofie jsou postaveny metaforách
- metafory jsou vždy ukotvené v lidské tělesnosti
- metafory jsou kognitivní nástroje

# Metafora = kognitivní nástroj

Tradiční metafora

zhlédnutí / pochopit

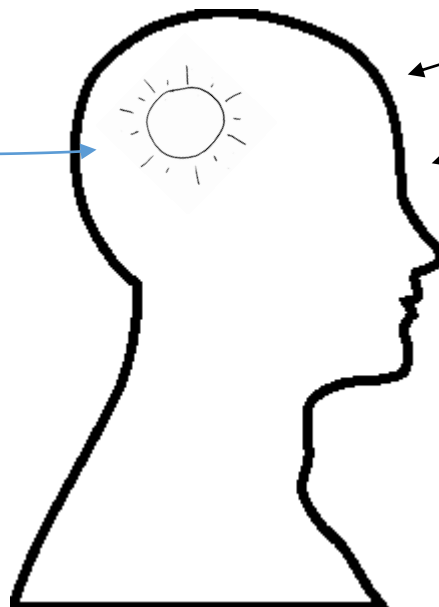
zhlédnu **objekt**

chápu se **objektu**

**Uchopit NĚCO** → **Pochopit**

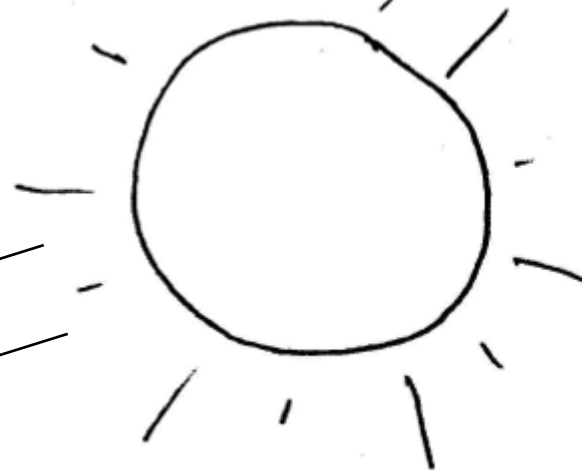


**Zahlédnout**  
**Vyjádřit**  
**NĚCO**



**Znalost = Mentální obrázek**  
(propozice,  
abstraktní  
symbol)

**Pravda = korespondence**  
mentálního obrázku a  
skutečnosti



**SKUTEČNOST**

**Skutečnost**



**ZNALOST =**

**mentální objekt, kterého jsme se „chopili“ a můžeme s ním mentálně manipulovat, vyjádřit jej v propozici a tuto propozici poměřit se skutečností**

**KATEGORIZACE = uchopování abstraktních symbolů**

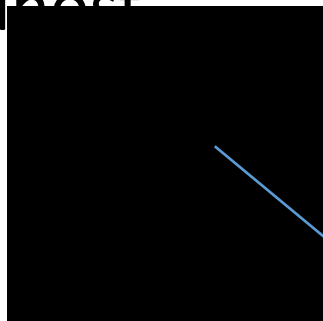
# Metafora = kognitivní nástroj

## Alternativní metafora

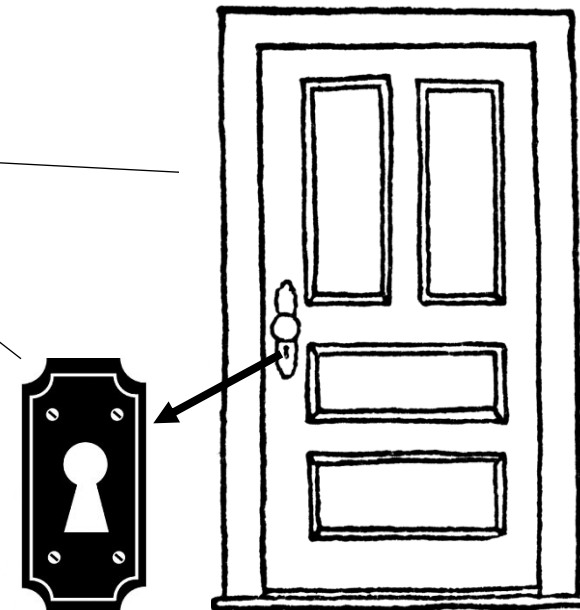
poznání = jednání / odemykání  
dveří

jednám a dosahuji **cíle**  
(= odemknout a otevřít dveře)

**Poznatek** =  
osobní znalost,  
dovednost

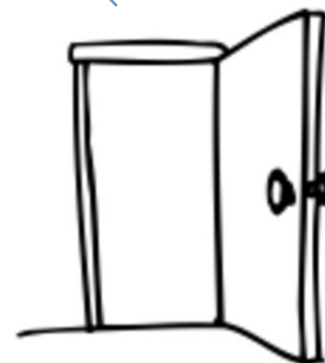
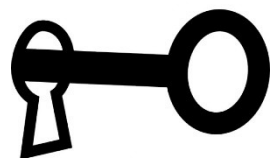


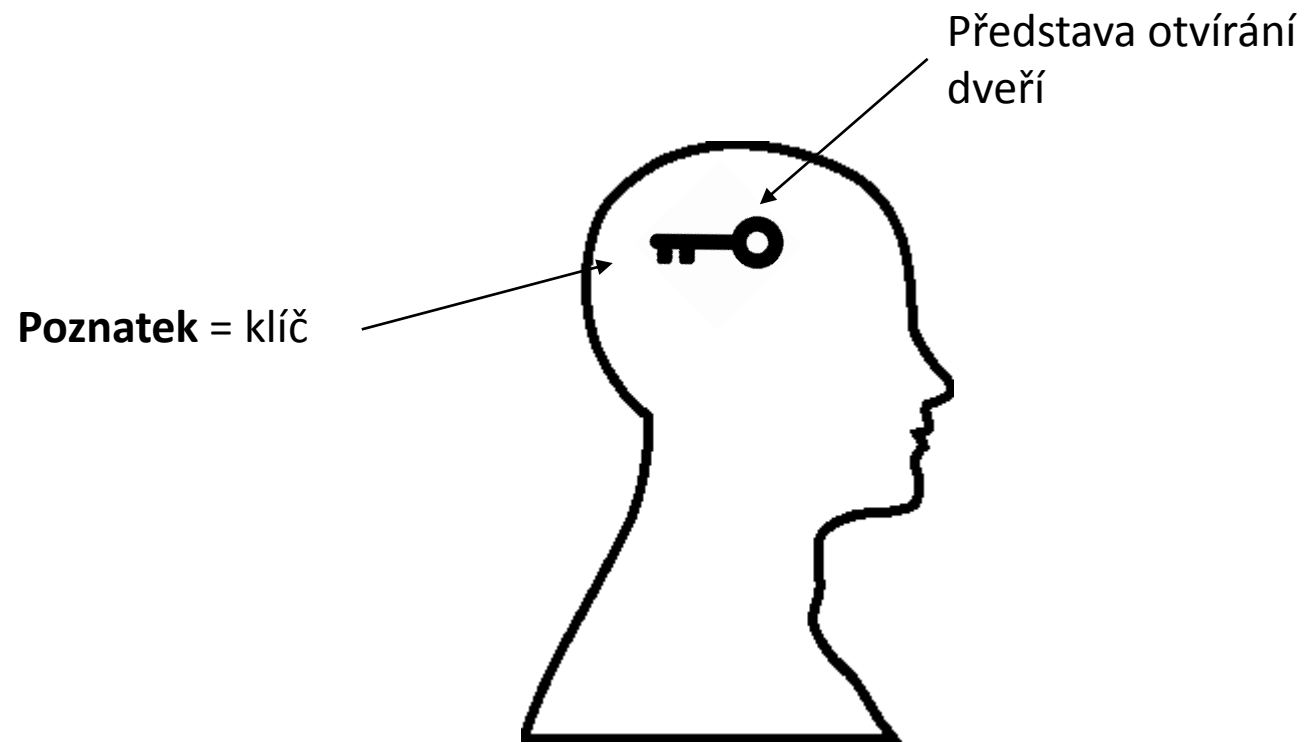
**Vnější materiální  
podmínky**  
(změny ve  
vnějším  
prostředí)



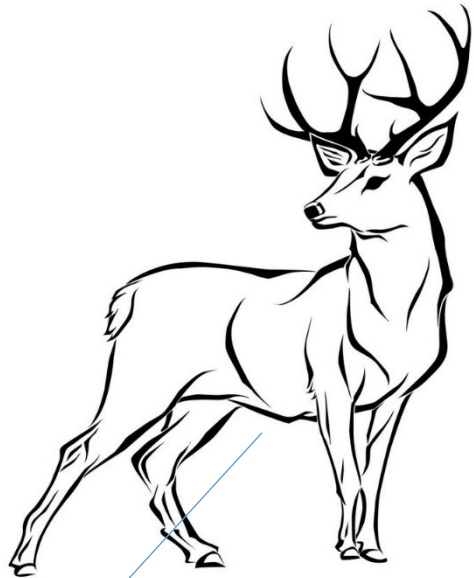
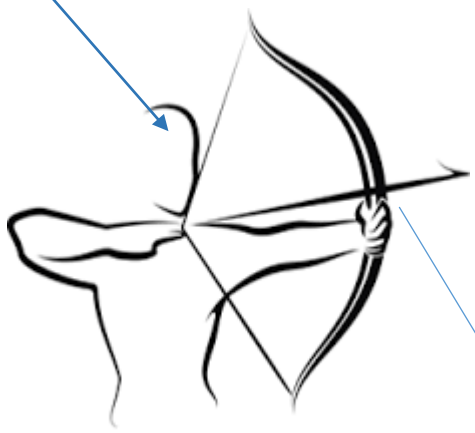
**Znalost** = klíč + zámek +  
otevření dveří

**Pravda** = klíč zapadne do  
zámku, odemkne ho a  
otevřou se dveře





**Klíč** = představa  
použití luku a  
šípů k zastřelení  
zvířete

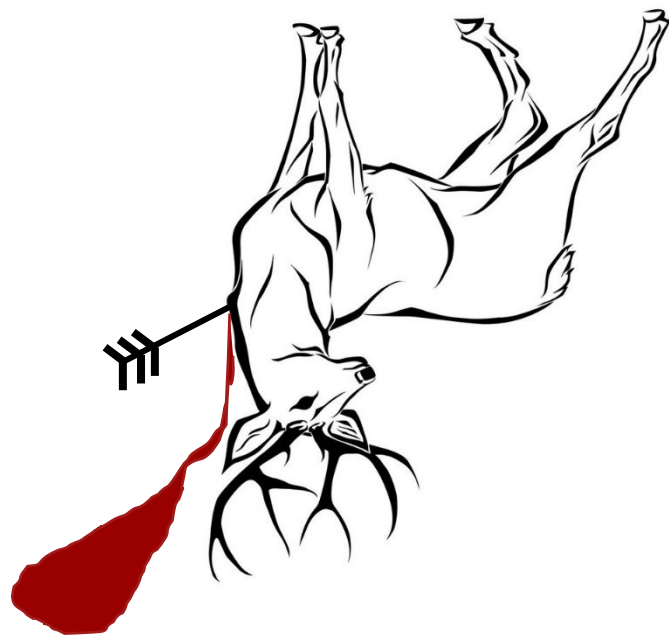


**Luk a šíp + zvíře  
= zámek**  
vnější materiální  
podmínky

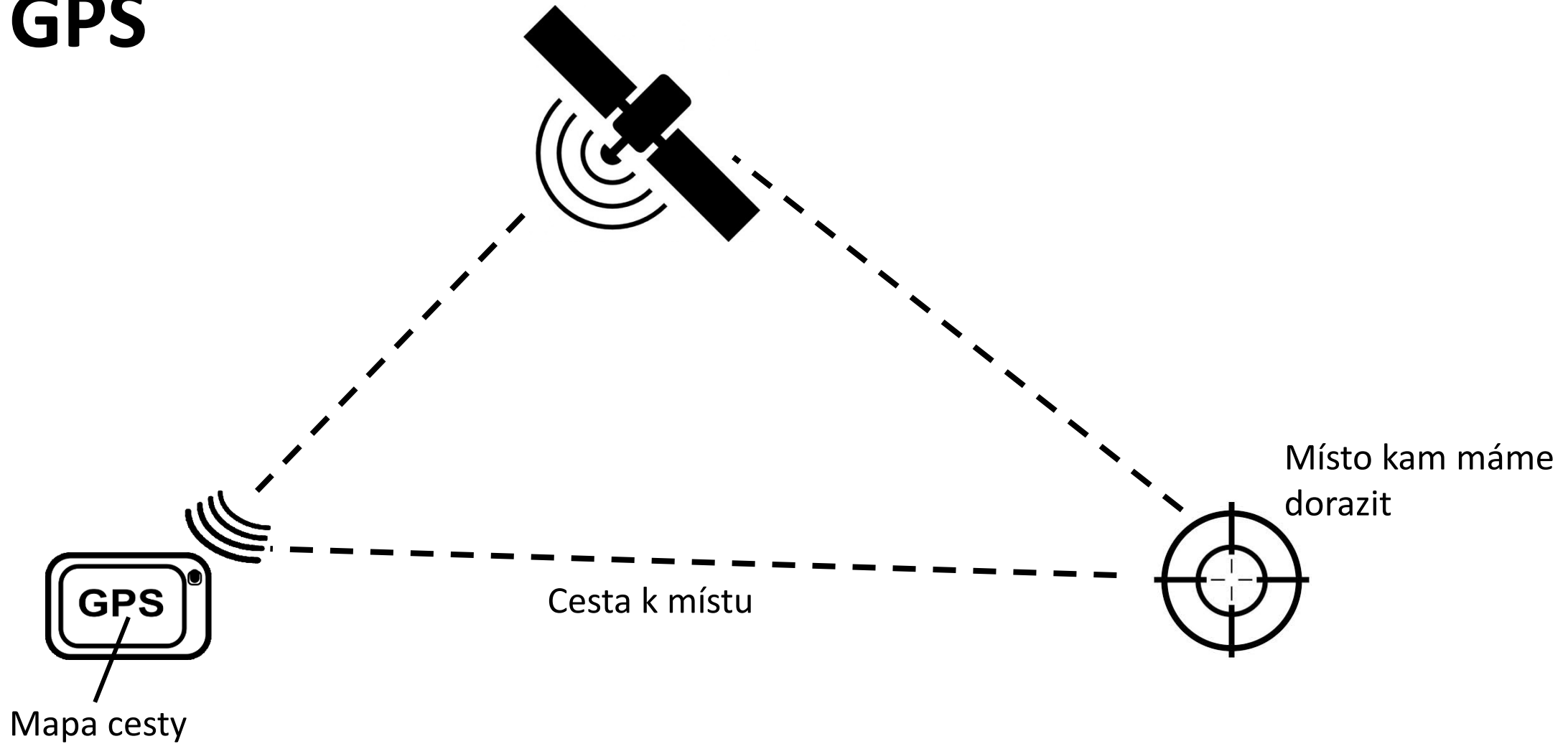
lidský artefakt

vlastnost  
enviromentu

**Mrtvý jelen** = otevření dveří / znak že poznatek a vnější materiální podmínky do sebe zapadly



# GPS



# ČTYŘI ROVINY ZNALOSTI

## 1) INTERAKCÍ

2) TĚLESNÝCH ZMĚN (systém převodních mechanismů a záznamu)

3) ZMĚN VNĚJŠÍHO PROSTŘEDÍ (systém záznamu)

4) ZMĚN POZNATKOVÉ ROVINY

2–4 = roviny, do kterých se **zapisují změny** způsobené rovinou interakcí



**ZNALOST =**

**časově omezené sjednocení všech čtyř rovin, které se projevuje jednáním, v němž je dosaženo cíle**

# objektivismus vs. experientialismus

- myšlení = manipulace s abstraktními symboly
- symboly jsou nezávislé na těle
- jsou to „atomy“
- symboly se skládají v komplexnější obraz
- komplexní obraz zrcadlí skutečnost

- myšlení je závislé na těle
- myšlení je řízené procesem metaforizace
- myšlení je gestaltové (nelze jej rozložit na „atomy“)
- myšlení je strukturováno ekologicky (závisí na celkové struktuře gestaltu)

# Transmise vs. konstruktivismus

- myšlení = manipulace se symboly
- symboly jsou nezávislé na jedinci
- **přenos hotových poznatků**
- pasivní **přijímání se** informací
- hlavním „nástrojem“ paměť



- myšlení = vtělesněné jednání = interakce
- jednání ovlivňuje to, co a jak poznáváme
- **konstruování poznatků**
- aktivní **zmocňování se** informací

